

AMANDMAJI NA »NAČRT ZA OKREVANJE IN ODPORNOST«

Predlagam naslednje dopolnitve in spremembe »Načrta za okrevanje in odpornost«, (dalje: Načrt):

1. Pri vseh naložbah, ki jih predvideva Načrt, naj se doda ocena koliko novih delovnih mest se bo odprlo v Sloveniji in kakšna bo strokovna struktura zaposlenih.
2. Predlagam, da se naložbe v ceste financirajo predvsem iz kohezijskih sredstev.
3. Vse naložbe naj omogočijo doseganje podnebne nevtralnosti Slovenije in EU do leta 2030. Ni ukrepov zaščite pred velikimi gozdnimi požari, ki grozijo Sloveniji in velikemu delu Evrope.
4. Načrt neprimerno obravnava cilje in mobilizacijo vseh delovnih slojev družbe za doseganje ciljev in polne zaposlenosti delazmožne populacije, ne obravnava davčni sistem trajnostnega razvoja uporabe 10,2 mrd razpoložljivih sredstev, ki jih Slovenija dobi od EU in usmeritve 53 mrd. evrov zasebnih sredstev za trajnostno preobrazbo načina življenja niti vzpostavitve državnega sklada tveganega kapitala, namenjenega industrializaciji velikih izumov oziroma inovacij.

Predlagam, da se »Načrt« dopolni z besedilom 1.2.14 in 15. Poglavja študije »Slovenska podnebna nevtralnost« do leta 2030« (Dalje: Nevtralnost), ki je v prilogi teh amandmajev.

Točka 4, Stran 54 : Načrt predvideva minimalno vsoto nepovratnih sredstev namenjeno gradnji najemnih socialnih stanovanj. Mlada generacija, ki potrebuje najemna stanovanja bo odplačevala povratna sredstva s stroškovnimi najemninami. Načrtuje se nadaljevanje betonske gradnje. Predlagam, da se vsaj 304 milijone evrov nepovratnih sredstev EU in 476 mio. evrov povratnih sredstev EU usmeri v EKO sklad in uporabi za donacije graditeljem javnih lesenih najemnih socialnih in kadrovskih energetsko in prehransko aktivnih vrstnih hiš in stanovanj. Za donacije družinam in vsem pravnim osebam za novogradnje in dogradnje stavb, ki omogočajo trajnostni način prebivanja naj se uporabi vsaj 105 mio nepovratnih sredstev in 176 mio. evrov povratnih sredstev, ki jih Slovenija prejme od EU (Glej: Nevtralnost, poglavje 3 in 4).

Vsaj 1 milijardo sredstev EU naj gre v sklad tveganega kapitala ali tehnološki sklad za zelo hitro graditev nove trajnostno usmerjene industrije. V tak sklad naj se usmeri 100 mio evrov nepovratnih in 900 mio evrov povratnih sredstev EU. Za sofinanciranje nove velikoserijske industrije lesenih trajnostnih zgradb naj se uporabi vsaj 200 mio evrov sredstev sklada.

V Načrtu ni zaslediti ideje sofinanciranja projektov javnega pomena s strani premožnih filantropov in samoprispevkov.

5. Posebni slovenski razvojni steber naj bo zasnovan na uporabi lesa, poseku letno vsaj 8 milijonov ton lesa. V trajne proizvode se lahko vsako leto vgradi vsaj 7,5 milijonov ton CO₂ in za stoletja zadrži v lesni masi.

Predsednica Komisije EU Ursula von der Leyen se sprašuje »Kako v gradbeništvo preko večje porabe lesa preiti iz panoge, ki generira CO₂ v panogo, ki predstavlja dolgotrajni ponor CO₂.

Ta misel predsednice Komisije EU ni v ničemer upoštevana v celotnem »Načrtu«

V trisobno 120 m² leseno hišo v lesu in celulozni izolaciji vgradimo 21 ton CO₂, ob zgraditvi enako velike hiše iz betona in kamene volne se v ozračje izpusti 42 ton CO₂.

Na strani 58: Med prednostne sektorje naj se uvrstijo izdelki iz lesa, konoplje in drugih materialov, ki povečujejo ponor CO₂.

Točka 2.6.2. Stavbe naj se prenovi vsaj do leta 2035 tako, da bodo vse javne zgradbe pasivne in energetske samooskrbne na podlagi energije sonca in drugih brezogljicnih virov. Kjer je to mogoče naj se vgradi toliko fotovoltaičnih panelov, da bo dovolj elektrike tudi za električna vozila. Poskrbljeno naj bo tudi za samooskrbo z eko zelenjavo in sadjem. Za protipotresno sanacijo zgradb naj se uporabi tudi lesene konstrukcije.

Stran 119 : Vsa nova najemna stanovanja in hiše ter vse nove javne zgradbe ter dograditve naj se gradi iz lesa, če je to tehnološko mogoče. Vse javne zgradbe naj bodo energetske samozadostne na brezogljicni način in delno prehransko samozadostne.

Stran 23 Spremeniti plačni sistem (npr.: v zdravstvu) tako, da bo omogočal nagrajevanje po rezultatih dela, zagotavljal pa tudi stimulacijo za manj zanimiva področja. Ta cilj poslušamo trideset let, naredilo se ni nič. Predlagamo preobrazbo javnih zavodov v partnerske organizacije zaposlenih, ustanoviteljev in uporabnikov. (Glej knjigo Gojko Stanič »Moč svobode« stran 100-114)

Točka 2.3. Predvidena so le nepovratna sredstva. Lahko se tu preko javno zasebnega partnerstva vključi zasebni kapital.

Točka 2.4. Fiskalni in finančni sistem je v Načrtu povsem nerazdelan. Vključi naj se rešitve 14. Poglavlja iz Alternative.

Stran 52 in 53 Sedanje dejavnosti države na področju start-up podjetij je treba nadgraditi vsaj z 1 milijardo evrov sredstev sklada tveganega kapitala – tehnološkega sklada.

Stran 58 Povsem se ignorira možnosti samooskrbe mestnega in ruralnega prebivalstva z zelenjavo, jagodičjem, sadjem, medom, gobami.

Slovenija lahko doseže tudi 80% samooskrbo na podlagi eko hrane. Vsaka družina lahko velik del hrane v prostem času pridelata sama, drugo pa lokalni kmetje. Če bodo kmetje vnaprej naročeno hrano le dobavljali svojim rednim strankam bodo odpadle velike trgovske marže in dolge transportne poti. Izboljšal se bo ekonomski položaj kmetovalcev in potrošnikov. Vlogo logistike lahko prevzamejo kmetijske zadrage. Javni zavodi naj se oskrbujejo le z eko hrano. Obrazložitve so v 5.,6.,7. poglavjih Nevtralnosti.

Predlagam, da se vsaj 100 mio nepovratnih sredstev EU uporabi za namakalne sisteme za kmetijstvo, za mreže proti toči ter naprav za oroševanje sadovnjakov proti pozebam.

Stran 63 Če se bo najemna kadrovska stanovanja gradilo v vseh občinah in prioritarno v regijah kjer manjkajo delovna mesta bo to veliko doprineslo tudi k graditvi novega podjetništva v teh regijah.

Točka 2.6. Lesa naj se praviloma ne kuri. Je preveč dragocen. Iz koncepta naj se izpusti bio goriva in les kot energetska vir.

Točka 2.6.2. Za energetska prenova javnih zgradb so predvidena le nepovratna sredstva. Te prenove se lahko naredi predvsem na podlagi javno zasebnega partnerstva. Isto velja za energetska sanacija javnih najemnih stanovanj. Naj se morda predvidi 10% nepovratnih sredstev za stroške projektiranja, drugo naj bodo zasebna sredstva.

Stran 119 , točka 6. Namesto »najvišji energetska standardi« naj se napiše »lesena pasivna energetska in prehransko aktivna gradnja«.

2.6.3. in stran 161 Slovenija je ogrožena ker nam bodo zaradi nadaljnega segrevanja ozračja goreli gozdovi. Predviden ni noben izdatek za helikopterje s katerimi se v zelo kratkem času (največ 30 min.) pogasi začetne gozdne požare.

Iz nepovratnih sredstev naj se financira pogozdovanje poškodovanih gozdov.

Točka 4 Nič o množični gradnji ribnikov- zadrževalnikov ob potokih in rekah s čisto vodo. Nič ni o množičnem vgrajevanju zbiralnikov deževnice za zalivanje rastlinja in gašenje požarov.

Stran 195 Vrednost vlaganj v lesno industrijo zadošča komaj za eno robotizirano tovarno križno lepljenih plošč in množične proizvodnje hiš in stanovanj.

Potrebuje se najmanj 4 do 6 velikih obratov. Načrt naj zato predvidi, da se vsaj 200 mio evrov vložijo s strani državnega tehnološkega sklada v nove tovarne križno lepljenih plošč, konstrukcijskega lesa in proizvodne obrate modularnih stanovanj in hiš. Predvidi naj se velikoserijska robotizirana proizvodnja. Poleg 200 mio evrov državnih sredstev naj se za te naložbe pridobi najmanj 200 mio evrov zasebnega tveganega kapitala.

Samo ob velikoserijski robotizirani proizvodnji smo lahko Slovenci konkurenčni.

Predvidi naj se nepovratna sredstva za strokovno usposabljanje gradbenikov, rudarjev in drugih za lesarsko gradbeništvo.

Glavni problem slovenske lesno predelovalne industrije je nekonkurenčnost zaradi konkurence držav z nižjo ceno delovne sile. Hiše »Suligreen« predstavljajo trendovski izdelek in noviteto na podlagi katerega se lahko dosega visoko dodano vrednost na zaposlenega.

Stran 207 točka 2.6.6. V Načrtu ni posebne postavke za gradnjo dvosmernih hitrih kolesarskih stez iz nepovratnih sredstev. Za ta namen naj se uporabi vsaj 100 mio evrov nepovratnih sredstev EU. Obrazložitev v 12. Poglavju Nevtralnost.

Stran 292 Digitalizacija države iz nepovratnih sredstev.

- Ali je mogoče na prihrankih graditi javno zasebno partnerstvo ?
- Ali so predvidena sredstva za usposabljanje državljanov ?
- Koliko bodo delali domači dobavitelji ?

Točka 2.9.1. Vprašanje je če si v času, ko gre za vprašanje eksistence slovenskega naroda in človeštva lahko privoščimo dodatne naložbe v turizem in kulturo. Predlagam, da se vsem v turizmu zaradi izpada prihodka za določen čas dodeli pomoč v vrednosti 70% normalnega prihodka. Turizem bo odvisen precej časa predvsem od domačega povpraševanja. Več se lahko za turizem naredi, če se doseže polno zaposlenost prebivalstva in dvigne kupno moč ter zgradi mrežo kolesarskih poti.

Ocenjujem, da bi se dalo »Načrt« skrajšati na okoli 100 strani.

V Ljubljani, dne 2.4.2021

Predsednik slovenskega razvojnega sveta

Prof.dr. Gojko Stanič